

Prof. Dr. Emre TOĞRUL

Korkunun İçinden Geçen Adam

*Sürülmüş toprağın ve şehirlerin bahtı
Bir şafak vakti değişmiş olur,
Bir şafak vakti karanlığın kenarından
Onlar ağır ellerini toprağa basıp
Doğruldukları zaman...
(Nazım Hikmet Ran - Onlar)*

KORKUNUN İÇİNDEN GEÇEN ADAM

EMRE'NİN YILDIZININ PARLADIĞI AN

Temmuz 2009. Amerikalı Ortopedi Profesörü Mr. Brown için sıradan bir sabah. Elinde bir kupa dolusu kahve; Manhattan'daki hastanesinin dezenfektan kokulu koridorlarından geçerek odasına girer. Yavaş hareketlerle oturup kahvesinden bir yudum aldıktan sonra, dünyanın en prestijli bilim dergilerinden biri olan, *The Journal of Arthroplasty*'nin masanın üzerindeki yeni sayısına uzanır. Sayfaları çevirirken bir makaleye takılır gözü: Kalça çıkığı tedavisinde yeni bir teknikten söz eden bu yazının altında Emre Toğrul adlı bir Türk doktorun imzası var. Emre Toğrul... Bu isim Mr. Brown'a hiç yabancı değil, bilgisayarını açıp internette bu ismi arar. Evet! İkiz Kulelerin yıkıldığı

dönemde, burada çalışan o sessiz adama aittir ekrandaki fotoğraf. Mr. Brown derginin üzerine eğilir, dikkatle ve merakla okumaya başlar...

Bilenler bilir; kalça çıkığı olan ve bu hastalıkla yaşamak zorunda kalan insanı, ağırlı bir kireçlenme süreci bekler. Boy kısalır, bel bükülür ve yürümek gözle görülür bir biçimde zorlaşır. Her adımda, sağlıklı bir insanın tükettiğinin iki katı enerji ve oksijen tüketilir. Bu acıdan kurtulmanın tek yolu ise ameliyatla, hasarlı bölgeye bir protez yerleştirmektir.

Sorun şudur ki; her ülkede her çeşit protez bulunamaz. Ameliyatı yapan cerrah, kestiği kemikleri tekrar birleştirmek için ekstra bazı aparatlar, vida ve plaklar kullanmak durumundadır.

Bu hem üzerinde çok fazla implant (vücut içerisine ve canlı dokulara yerleştirilen cansız madde) olması nedeniyle kemiğin sağlığını bozar hem de yükte hafif, pahada ağır olan bu malzemeler bulunmazsa ameliyatın yapılması imkânsızlaşır.

The Journal of Arthroplasty'de yayınlanan yazıdan bir süre sonra, dünyanın bir başka ucu olan Türkiye'de bir haber bülteninde "Türk Doktorun Uluslararası Başarısı" başlığı altında aynı gelişmeden söz edilir. Başında bonesi, üstünde ameliyat önlüğüyle kamera karşısına geçen Profesör Doktor Emre Toğrul, yeni bir şey keşfetmiş olmanın getirdiği heyecanla "Yonga Yöntemi" adını verdiği tekniği şöyle anlatır:

"Marangozların kullandığı, iki tane parçayı birbirine tutturmak için, arada ka-

lan boşluğu doldurma amacıyla yerleştirdiğimiz tahta yongalardan esinlendik. Bu marangozlukta masa yapımında, mobilya yapımında çok kullanılan bir yöntemdir. Ortopedide bizim ülkemizde çok sık rastladığımız, kalça çıkıklarının tedavisinde kullanılmaya başlandı. Bu yöntem sayesinde hastanın kendinden çıkan kemik parçalarıyla biz, hastanın protezini biyolojik yöntemlerle sıkıştırmayı başardık. Bu sıkıştırma sonucu, kemiğin kaynaması da problem olmadı; hastalar yürüyebildi, başarılı ameliyattan sonra bu, yavaş yavaş bir yöntem olarak sunulmaya başlandı."

Yonga yöntemi, kemiklerin kaynamasını hızlandırmanın yanı sıra, başka aparatlara duyulan ihtiyacı da ortadan kaldırır. Üstelik bu ameliyat, artık eskisine oranla daha az bir fiyata yapılmaktadır.

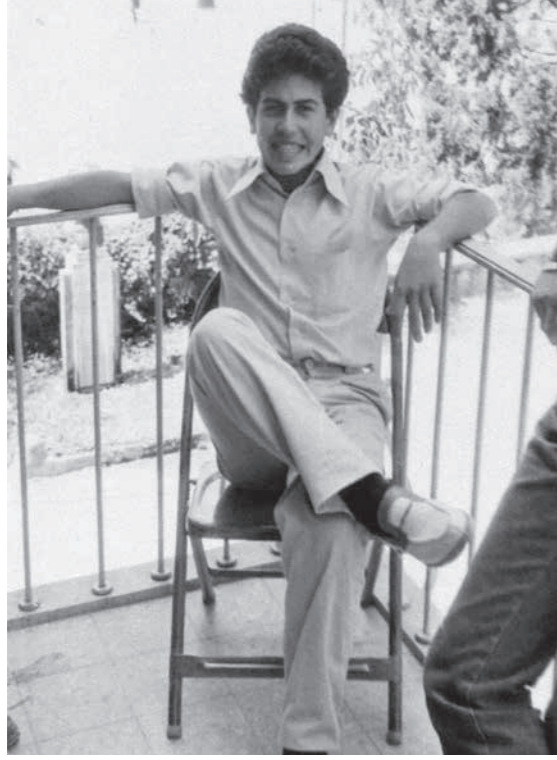
Türk Profesörünün bu yeni icadı kulağın kulağına, ağızdan ağıza hızla yayılır; çok tıklanan web sitelerine haber olur. Emre, daha çok kongreye konuşmacı olarak katılır, ulusal televizyonların sağlık programlarına davet edilir. Derdi, ne ün ne para, ne de sokakta tanınmaktır. Bilgisini, deneyimini daha çok kişiyle paylaşabilmek için, her yerde anlatır da anlatır... Journal of Arthroplasty'deki makale, bu konuyla ilgili yayın yapan diğer insanlar tarafından kullanılmaya başlanır. Dünya üzerindeki sayılı yayınlarda elliden fazla atıf alır.

Ünlü Alman biyografi yazarı Stefan Zweig, insanlık tarihine yön vermiş, belirleyici anları "insanlığın yıldızının parladığı anlar" diye adlandırır. Gerçekten de, Çukurova'nın bereketli topraklarından

çıkan bu yeni keşif; insanlığın yıldızının bir kez daha parlamasına ve Emre'nin "ölmezlik iksirinden" içmesine neden olur.

Düşünmek bir sanattır; var olanın üstüne yeni bir şey koyabilmek de öyle. Tarihe kalmış veya kalacak olanlar ise ancak sanatsal düşünmeyi bilenlerdir. Hiç şüphe yok ki yaşadığı zamana, ülkesine, şehrine, ait olduğu topluma güç verenler de bu insanlardır.

Gücünü Çukurova'nın bereketli topraklarından alan, aldığından kat kat fazlasını veren, korkularının içinden geçmenin yolunu hekimlikte bulan Emre Toğrul'un öyküsüdür anlatacağımız: Cerrah, yazar, evlat, baba, eş ama hepsinden çok "insan" Emre Toğrul'un...

USTA, YANIMIZDAN AT ARABASI GEÇTİ!

1970'lerdeyiz, saat sabah yedi suları... Commer marka bir minibüs Mersin'den çıkmış Tarsus'a gidiyor, Tarsus'taki ünlü "Amerikan Koleji" ne... "Gidiyor" dediysek, lafın gelişi! O zamanlar "Usta" diye hitap edilen şoför, o kadar yavaş kullanıyor ki, arabanın hızı elliye geçmiyor. Aracın içi tıklım tıklım erkek çocuğu dolu: Umutlu, yaratıcı, hayatı yeni yeni öğrenen, ergenlik çağındaki adamlar bunlar. İçlerinden adı Emre olanı "Usta" diyor, "yanımızdan at arabası geçti!". Bütün çocuklar gülüyor...

Emre'nin ileride Türkiye'nin önemli cerrahlarından biri olacağını, yaşadığı şehrin gücüne güç katacağını kimse bil-

miyor; hatta kendisi bile. Fakat aradan ne kadar zaman geçerse geçsin, Emre kaç yaşına gelirse gelsin, bu anıyı, okulu ve arkadaşlarıyla ilgili diğer anıları hep gülümseyerek hatırlayacak. Hatırlayacak, hatırlatacak ve anlatacak...

O anlatadursun; biz filmi biraz daha geriye saralım. Genç Emre'yi hayalleriyle baş başa bırakıp, çocuk Emre'ye uzanalım.

HERKES BİRLİKTE, KARDEŞÇE YAŞIYOR

Yıl 1963, yer Mersin... Mersin o zamanlar keşfedilmemiş, göç almamış, bir saklı cennet. Kıyıda denize girilebilecek kadar temiz. Bozulmamış, kirletilmemiş; "Fransız Rivierasındaki şehirler" gibi. Şehrin sakinleri Gerçek Mersinliler ve Gayrimüslimler; herkes birbirini tanıyor, herkes birlikte, kardeşçe yaşıyor.

Pozcu Mahallesi'nde, "Mühendis Evleri" sitesindeki tek katlı bahçeli bir evde, Yıldırım-Türkan Toğrul çiftinin ikinci çocukları olarak dünyaya geliyor Emre. Pozcu'nun ötesi ise "Kumluk" denilen ve çocuklara gitmemeleri tembih edilen bir ıssızlık. Çocukluğundaki Mersin'in geçirdiği değişimi şöyle anlatıyor Emre: "Şimdiki Mersin'in içinden geçen eski bir yolun kuzeyinde, o zamanlar hiç ev yok, güneyinde ise bahçeler vardı. Şimdi çok değişti tabii! Taa neredeyse Erdemli'ye kadar komple şehir oldu artık."

Anne ve baba avukat. Serbest avukatlık şimdiki kadar yaygın olmadığı için, ikisi de Karayollarında çalışıyor. Anne tarafı Tarsus'un yerlisi, baba tarafı Silifkeli, eski Yörük bir aile... Kendinden dört yaş büyük bir ablası, üç yaş küçük bir kız kardeşi var ve bir de çok küçük yaşta alınmış, gerçek ailesini bilmeyen ama Toğrul ailesinin bir ferdi olan Bahtiyar ablası.

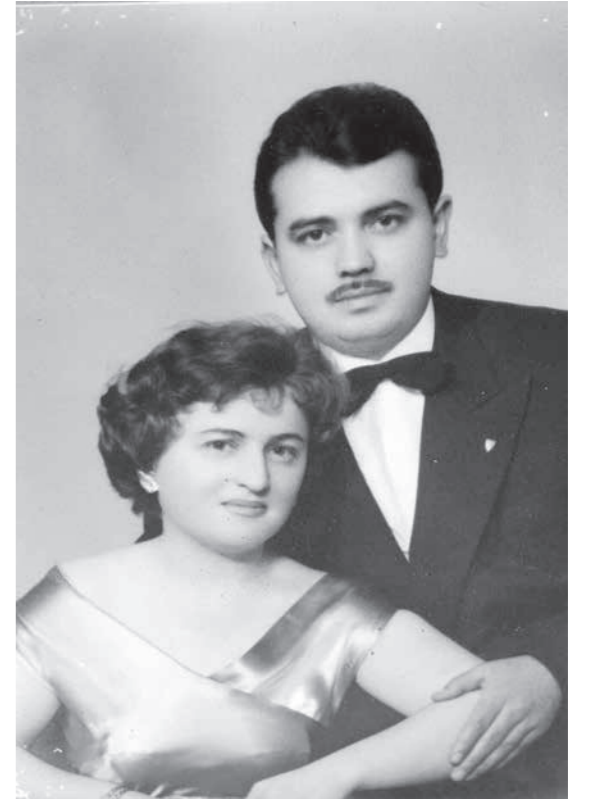
BAHTİYAR ABLA'NIN HİKÂYESİ

Bitlisli bir ailenin çocuğu olan "Bahtiyar Abla" geçirdiği verem hastalığı sebebiyle, Mersin Devlet Hastanesine bırakılır. Emre'nin "Doktor Baba" lakaplı eniştesi, o dönemde aynı hastanede çocuk doktoru olarak görev yapmaktadır. "Doktor Baba" bir babalık yapar, kaderine terk edilmiş olan bu kimsesiz çocuğu, Toğrul ailesine verir: O günden sonra "Bahtiyar Abla" ailenin bir ferdi olur. Küçük yaşta girdiği evden, yıllar sonra, gelinliğiyle ayrılır.

"O hastanede bırakılmış birçok çocuğa böyle sahip çıktı." diyor Emre "Doktor Baba'yı anlatırken. "O zamanın önemli sosyal hareketlerinden biriydi bu. O çocuklar daha sonra evlendiriliyor, gidiyorlar. Teyzemin evinde mesela üç tane var, karşı komşumuz Sevim teyzenin evinde bir tane. Çevremizdeki hemen hemen herkesin evinde bir Bahtiyar abla vardı."

Emre Toğrul ve kızkardeşi

Emre Toğrul'un anne ve babası

İÇİMDEKİ DENİZ

Şimdilerde özlemini yaşadığımız o eski, sıcak, komşuluk ilişkilerinin zirvede olduğu, çocukların sokaklarında koştuğu, mahallelerden birinde geçiyor, Emre'nin de çocukluğu. Mahallenin bakkalı, dondurmacı, ayakkabı boyacısı ve sebzecisi var. Evden çıkıp biraz yürüdüğünde beraber, masmavi bir deniz karşılıyor Emre'yi. İyot kokusunu bol bol içine çekiyor, hele bir de yaz mevsimiyse, kendini denizin

ğün olursa olsun, anne ve baba -özellikle de anne- bu düzeni aksatmamaya kararlı! Sırf öğle yemeğini beraber yiyebilmek için her gün anne-baba iş yerinden, çocuklar ise okuldan eve gelir.

Emre çok aktif bir çocuk! Okula girdiğinden itibaren sınıfın, okulun en iyisi olmak için hep çalışıyor; çok disiplinli bir hayat onunkisi. Bu disiplinin sebebi, kuşkusuz Türkan Hanım. Emre "mentorum, akıl hocam" dediği annesini ve onun aile

serin sularına bırakıyor. Yüzüyor... Yüzüyor... Eve döndüğünde bahçedeki hortumla temizliyor vücudundaki deniz tuzunu ve hayatına kaldığı yerden devam ediyor. "Nefis bir hayat"... Deniz, Emre'nin en yakın dostu. Yıllar sonra "Rüzgâr" isminde bir dost daha ediniyor, fakat bunu anlatmak için henüz erken.

Bu evde, tüm aile daima sofraya beraber oturur: Kahvaltılar, öğle ve akşam yemekleri beraber yenir. İşleri ne kadar yo-

üzündeki etkisini şöyle anlatıyor:

ANNEM BENİM AKIL HOCAMDİ

"Benim annem hukuk mezunu bir kadındır. 1927 doğumlu ve Adana Kız Lisesi, İstanbul Çamlıca Kız Lisesi, İstanbul Hukuk Fakültesi mezunu. Kitap-gazete okumayı seven, entelektüel vasıfları yüksek bir kadındır. Annem tamamen bizim yetişmemize kafayı takmıştı. Sürekli kontrol altındaydık yani! Biz sabahçıysak öğleden

sonrayı ders çalışarak geçirirdik. Akşam, annem yorgun argın eve gelir, bütün çocuklar dışarıda oynarken, bizde ise dersler ve ödevler kontrol edilir, okumalar anlatılır sonra dışarıya çıkmamıza izin verilir. Öğlenciye sabah erkenden kalkar, akşamüstü yaptığımız dersler kontrol edilir, işe öyle giderdi. Öğlen gelir, yemeği beraber yedikten sonra bizi okula gönderirdi. Böyle acayip disiplinli bir kadındır! Okulla ilgili hiçbir eksliğimizin, gediğimizin olmasına tahammülü yoktu, o yüzden çok disiplinliydi hayatımız. Bunların dışında kalan zamanda da yaramazlık yapmak veya disiplinsiz bir iş yapmak çok zordu bizim için.

Evde anne otoritesi, anne yönetimi vardı. Annem evin reisiydi! Onu da yönlendiren kendi annesiymiş. Annem benim hayatındaki mentorum, akıl hocamdı."

BENİMLE OYNAR MISIN ?

Çocukluğunda bu soruyu çok sorar ve cevaplar Emre. Tüm bu disiplinin içinde, doyusya çocukluğunu yaşamaktan da geri kalmaz. Saklambaç'tan Yakar Top'a kadar mahalledeki tüm oyunlara katılır; en çok da futbol yaygındır mahallenin çocukları arasında. Yazları İstanbul, Ankara gibi büyük şehirlerden tatile gelen ailelerin çocukları da ekibe katılır, şenlik büyür. Sokakta oynayan bir neslin ferdi olan Emre, oyunun sadece bilgisayarda oynadığı, çocukların sokağa çıkmayı unuttuğu günümüz dünyasında o günleri anlatıyor:

"Kuka diye bir oyun vardı: Taşlar Yedikule gibi üst üste dizilir, o taşa ilk basan vurulur. Her gün o oyunlar teker teker oynanırdı mahallede. Mesela şimdi hiç kalmamıştır; Kovalamaç diye bir oyun vardı.

İnsanlar birbirlerini kovalardı. Tıp diye bir oyun vardı; bir kişi ebe olurdu, o ebe arkasını dönüp sayardı, geri dönüp baktığında herkes heykel gibi dururdu.

Hatta bu oyunlarla ilgili bir gazete yazım var: Bu oyunların hepsinin altında yatan güzel tarafı, insanı hayata hazırlamasıydı. Mesela eskiden Körebe diye bir oyun vardı, evlerde oynanırdı. Körebe, görmeyen insanlarla empati kurulmasını sağlayan bir oyundu; çocuklukta, çocuğa verilen sosyal bir eğitim. Saklambacın yine öyle bir özelliği var, yani birisinden saklanmak, fiziksel olarak kendini göstermemek. Aslında altında yatan nedenleri araştırdığın zaman, tüm bu oyunlarda insanı ahlaken iyi duruma getirecek felsefi bir takım olgular var. Şu anda sosyalleşmenin internet ortamından, fiziksel olarak sıfır temasla, sadece sözler ve görsel gönderilerle gerçekleştiğini görüyoruz. O zamanlar insanlık için çok daha ilerletici, çok daha geliştirici yöntemler vardı.”

- BÜYÜYÜNCE NE OLMAK İSTİYORSUN ?

- İNSAN !

Her çocuğa mutlaka bir gün sorulan sorudur: “Büyüyünce ne olmak istiyorsun?” Kimi çocuk henüz karar verememiştir, kimisi ise anında söyleyiverir: “Doktor”, “Öğretmen”, “Mühendis”. Emre ikinci gruba dâhildir, çünkü hayali, yapmak istediği meslek doktorluktur. Onun

bu seçimi yapmasında, doktorluğun kutsal ve saygın bir meslek olması, ailesinin bu yöndeki isteği ve “Doktor Baba”nın da etkisi olmuştur. “Doktor Baba”, Mersin’in en eski ve başarılı çocuk doktorlarından biridir, muayenehanesine her yerden hasta gelir. Emre meslek olarak doktorluğu seçerken ona özenir ve tabii ki insanlığına da...

MEZUN OLUNAMAYAN OKUL: TARSUS AMERİKAN KOLEJİ

“Çocukluk” biter, yerini “ergenlik dönemi” ne bırakır. Emre, Tarsus Amerikan Koleji’nde ortaokul okumaktadır artık. Tarsus Amerikan Koleji, Emre’nin dünyasında yepyeni bir kapı aralar: Öyle ki, yıllar sonra bir gazetede yayınlanan yazısında “Mezun Olunamayan Okul” diye tanımlayacaktır burayı...

Emre, her sabah beşte kalkar! Şafakla birlikte uyanma alışkanlığının, bu dönemde başladığını söylüyor. Şehrin ucunda oturduğu için servis ilk onu alır. 6’da Commer marka minibüse biner, sabah mahmurluğuyla yollara düşer. 8’de büyük, eski ve asil okul binasının önündedir.

Yıllar sonra bile “Sen hangi okuldan mezunsun?” sorusuna, “Tarsus Amerikan Koleji” cevabını vermesinin nedeni; “Tarsus Amerikan Koleji Mezunlu” olmanın, Emre’nin kalbinde ayrı bir değer taşımasıdır. Bunu da şöyle anlatır:

“Çünkü o dönem, kişiliğimizin tam oturduğu ve şekillenmeye başladığı dönem; etrafında senin gibi büyüyen bir dolu çocuk var. Onlarla kurduğun benzer bir yapılanma var ve bunu 1888’de kurulmuş bir kampüs içinde yapıyorsun. Binanın bir tarihi var! Ben buna çok inanıyorum; ruhu olan bir yer, ruhu olan bir bina. Oradaki ağaç, mesela 1889’da veya 1900’de dikilmiş, sen o ağaca dokunuyorsun! Senden önce yüzlerce adam o ağaca dokunmuş, kimi yaşıyor kimi ölmüş. Böyle bir havada, böyle bir kampüs içinde, sürekli aynı şekilde yetiştirilen çocukların arasındasın: Bu bize çok yansıdı.

Ben orada bir sene hazırlık, üç sene ortaokul, üç sene lise olmak üzere yedi sene okudum. Sonra büyük oğlum, Emir de orada okudu. Aynı zehri tüm çocuklar alıyor orada: “Ben dünya vatandaşı olacağım, ben kendime güveniyorum, ben her şeyi yaparım, ben çok iyi bir eğitim aldım, daha önce buradan mezun olan herkes iyi bir eğitim aldı. Biz kendine özgüveni olan kimseyle ilişki kurmakta zorlanmayan insanlarız, diyen çocuklar olarak yetiştirildik. Eğitim ikinci plandaydı; önemli olan Tarsus Amerikan Kolejine layık bir insan olabilmektir. Bir çırpıda o okuldan yetişen onlarca başarılı insan sayabilirim.”

KOT PANTOLON, LASTİK AYAKKABI REKABETİ

Tarsus Amerikan Koleji’nde “kız arkadaş” diye bir kavram yoktur, çünkü okulda kız yoktur. Birinci sınıflara kız öğrenci alınmaya başlandığında ise Emre ve arkadaşları son sınıfa geçmiş, mezun olma telaşındadırlar artık.

Kızlara kendini beğendirme sorunu olmasa bile, erkek öğrenciler arasında tatlı bir rekabet son hızla ilerlemektedir. Üniforma zorunluluğu getirilmeden önce, herkes okula kot pantolon ve lastik ayakkabıyla gider. Güzel kot pantolon bulmak zordur; en iyi kot pantolonu, en iyi lastik ayakkabıyı giyen, okulun kralıdır.

Pantolonda Wrangler veya Levi’s, ayakkabıda ise Converse tercih edilir. Bu markalar ise dönemin şartlarında ya İncirlik’te ya da boşboşçularda bulunur. Hiçbir öğrenci kötü pantolon-ayakkabı giymek istemez, iyisi ise zor elde edilir. Bu yüzden Emre ve arkadaşları, sahip olduklarının kıymetini çok iyi bilir...

BOŞBOŞÇULAR:

İncirlik Üssü’nde çöpe atılan şişeleri toplayan bazı Adanalılar, bunları üç tekerlekli seyyar tezgâhlarına koyarak “Booşşş... Booşş...” diye sokaklarda satarlar. Halk arasında boşboşçular adıyla anılmaya başlanan bu satıcılar, zamanla İncirlik Üssü’ndeki Amerikalılar tarafından kullanılmayan ayakkabı, elbise, radyo gibi eşyaları da satmaya başlarlar. İşlerinin iyi gitmesi üzerine seyyarlığı bırakıp, şehrin bir köşesinde Amerikan Pazarı’nı kurarlar.

DÜŞÜNMEYEN KONUŞMAK, SONRADAN DÜŞÜNMEYE MAHKÛM EDER İNSANI

Birbirinden değerli hocaları, genç dimağlarla buluşturan bir okuldur Tarsus Amerikan Koleji. Ama bu hocaların içinde öyle birisi vardır ki; Genç Emre’ye hayatı boyunca unutamayacağı bir ders verecek, aklında ve ruhunda iz bırakacaktır. İngilizce öğretmeni James O’Dea, “tam bir üniversite profesörü gibiydi, dersleri de öyle anlatırdı” diyor kahramanımız, daha sonra Amerika’nın Kalamazoo şehrinde üniversite hocalığı yapacak olan O’Dea için.

Emre ve arkadaşları lise son sınıfta... Mezun olma telaşı, üniversite kazanma telaşına karışmış; deli gibi çalışmak zorunda oldukları bir dönem. Hal böyleyken, bir gün "senelik defterinizi istiyorum" der, Bay O'Dea. Hiçbir öğrenci senelik defter hazırlamamıştır. Bunun üzerine hoca, "herkes sene içinde işlenen bütün dersleri içeren bir defter hazırlayacak!" şartını koşar. Emre'nin diliyle bu "korkunç yüklü bir iş"tir. Yıl içinde işlenen tüm dersler deftere geçirilir, öğrenciler perişan olur. Genç Emre tüm arkadaşları gibi söyleneni yapar ama en arka sayfaya, bir öğrencinin yazamayacağı kadar argo sözler içeren bir son not yazmıştır. O'Dea, bu Türkçe notu İngilizce 'ye çevirttirir ve noktası virgüline kadar hepsini okur...

Emre, hocasının notu okuduğunu anlamaz, anlamadığı için de huzur içindedir. Tam "yırttık bu işten" derken, bir gün dersin sonunda eline bir zarf tutuşturur O'Dea, devamını kendisi anlatsın:

"Kâğıdı açtığımda kupkuru, mükemmel bir İngilizce'yle yazılmış: "Dear Sir, sen çok burnu büyük ve eğitilmez bir insansın" diye başlayan, içinde hayatımda hayatımda unutamayacağım kadar güzel, felsefi şeyler olan ve de beni aşağılayan bir not gördüm; "Aslında sana şu anda yumruk atmak, okul tarafından ceza verdirmek, aynı senin davrandığın gibi argoyle, küfürle bir not yazmak daha uygun ama ben, onu yapmıyorum, işte bunu yapıyo-

rum" diyordu notta. Hala saklarım! Üzül-müş belli ki! Beni çok severdi aslında. Sonra ben onu defalarca okudum. Demek adam öyle bir yerden vurmuş ki, defalarca okumak zorunda kaldım."

Çok güzel felsefi bir laf vardır: "Düşünmeden konuşmak, sonradan düşünmeye mahkûm eder insanı" diye... Adam beni sonradan, uzun süre düşünmeye mahkûm etti; o notuyla. Bu en güzel anılarımdan biridir, Tarsus Amerikan Kolejiyle ilgili."

Emre Toğrul ile sohbet ettiğinizde, yukarıda yazılı olan felsefeyi gerçekten özümsemiğini, yaşamında düstur edindiğini görebilirsiniz. "Emre Hoca", aynı anda pek çok şey düşünür fakat bu düşünceleri zihnindeki özel bir filtreden geçirdikten sonra, ince eleyip sık dokuyarak kurar cümlelerini. Bu özelliği ise ona farklı bir derinlik katmaktadır.

KARDEŞİM RÜZGÂR, KARDEŞİM DENİZ

Deniz’le çocukluk arkadaşı olan Emre’nin, Rüzgâr’la arkadaşlığını anlatma vaktidir şimdi! Bu arkadaşlık Emre’nin ortaokul-lise dönemine rastlar. Kahramanımız, Mersin’de yelkenciliğe merak sarar; çocukluğunda kulaç atarak geçtiği denizi, şimdi rüzgârın şişirdiği yelkenlerle geçmeye başlar. Yelken Su Sporları Kulübünün lisanslı sporcusu olarak altı yıl boyunca yarışlara katılır. Ulusal yarışlarda Mersin’i, uluslararası yarışmalarda Türkiye’yi temsil eder, öyle ki bu yarışlar için Türkiye’de gitmediği yer kalmaz. Rüzgâr ve deniz kardeşleridir Emre’nin; tıpkı Brezilyalı yazar Vasconcelos’un “Kardeşim Rüzgâr, Kardeşim Deniz” adlı romanının kahramanı Chicao gibi...

NEREDEN GELDİK, NEREYE GİDİYORUZ ?

Genç Emre bulutların üzerindedir, fakat hayat henüz oyununu oynamamış, kötü yüzünü ona hiç göstermemiştir. Emre, on yedi yaşındayken ablası, geçirdiği pankreas hastalığı sonucu hayatını kaybeder.

Ankara Koleji ve Hacettepe Üniversitesi mezunu olan abla, ailenin önemli figürlerinden biridir. Sol görüşlü, siyasetle ilgili, düşünen ve sorgulayan bir gençtir. Üniversite yıllarında öğrenci hareketlerine katılmış ve aktif olarak rol almıştır. “Rol Modelim” dediği bu insanın vefatı, Emre’yi derinden sarsar. Kısa bir süre sonra annesi yani ikinci rol modeli de Romatoid Artrit hastalığına yakalanınca; Emre, ucu

bucağı olmayan bir boşluğa düşer, kahramanımız o günleri şöyle anlatıyor:

“Hayatımın dönüm noktası, ablamın ölümü ve annemin hastalanmasıdır. Hayatımdaki “Lay Lay Lom” un bittiği, kendi başıma bir şeyler yapmamın gerektiğini anladığım ve kendi kendime yaşamaya başladığım zaman oydu; Çünkü o zamana kadar ölümle de çok yüz yüze değildim. Yaşlı dedelerimiz, nenelerimiz ölüyordu ama bu başkaydı. Ablam öldüğünde, ben lise ikinci sınıftaydım. Annemin hastalığı ve o ölümle birlikte hayata küsmesi de bir dolu sorgulamayı beraberinde getiriyordu. “Nereden geldik, nereye gidiyoruz?” Böyle şeyler düşünüyorsun!”

Bir günde büyüyen daha doğrusu büyümek zorunda kalan insanları gözlerinden tanırınız. Emre de onlardan biridir,

fakat o hayata küsmez; çünkü “Pes Etmek” ve “Vazgeçmek” lügatinde yoktur. Aksine, yaşadığı bu travma hayata tutunması için kamçılar onu. Liseyi bitirir, kapağı İstanbul’a, Cerrahpaşa Tıp Fakültesine atar.

KENDİ ATEŞİNLE YANMAK

Emre giysilerini, eşyalarını, anılarını ve hayallerini bir bavula sığdırır, İstanbul’a gelir. Yedi tepeli şehre şöyle bir uzaktan bakar, tam filmlerdeki gibi, ama “Seni yeneceğim İstanbul!” diye bağırılmaz; çünkü şehri değil, kendi kendini yenmek için amacı. Zaten insanın gelişmesi için gerekli olan da bu değil midir? Ünlü Alman filozof Nietzsche’nin dediği gibi: “Kendi ateşinle yakmaya hazır olmalısın kendini. Önce kül olmadan nasıl yeni olabilirsin ki?”

Yıl 1982. 12 Eylül darbesinin üzerinden iki yıl geçmiş; askeri yönetim devrede, gençlik pasifize, üniversitelerin kapısını

yüktür... Ama genç Emre için yeni ve keşfedilmemiş bir oyun alanıdır aynı zamanda.

polisler tutmuş. Türkiye'nin kötü zamanları... Emre'yi soracak olursanız; tüm bu kaosa rağmen hayaline bir adım daha yaklaşmış, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesinde okuyor. İstanbul, doğup büyüdüğü Mersin'e pek benzemiyor malum! Dünyanın en büyük metropollerinden biri; haliyle burada başladığı yeni hayatında, yeni kurallar var. Yaşadığı yer, deniz kenarındaki o bahçeli ev değil artık. Kolejden arkadaşı Recep Kaleci ile kaldığı bir öğrenci evi. Ne mahallenin bakkalını tanıyor burada, ne de ayakkabıcısını. Üniversitede şimdiki tabirle "Kızlı-Erkekli" okuyor artık öğrenciler. Cerrahpaşa ağır ve zor bir okul, "Kafayı tamamen eğitime takmazsan işin çok zor." Sesini yükselten öğrencinin yandığı bir dönemde, Emre kendini derslerine verir. Bir hayali var çünkü: doktor olacak. Başarılı bir doktor! "Kendini derslerine verdi" dediysek, onun asosyal bir insan haline geldiğini düşünmeyin sakın! İstanbul zordur, İstanbul bü-

Tüm olumsuzluklara karşın, şehrin kültürel ve sanatsal atmosferi, Emre'yi kısa zamanda büyüler ve sarıp sarmalar. Kahramanımız düzenli olarak sinema ve tiyatroya gitmeye başlar. Klasik müzikle tanışır. İzlediği ilk operadan çıktığında hissettiği duygu Amerika'yı keşfeden Kolumb'unkinden farksızdır.

Bu arada okumayı ve heybesinde kelimeler biriktirmeyi de ihmal etmez. Gün gelecek, bu kelimeler ona yepyeni bir kapı aralayacaktır.

MAVRA GECELERİ VE FINDIKZADE'DEKİ EV

"Tarsus Amerikanlı" olmak, hayatının hiçbir anında yalnız kalmayacağını teminatıdır, insan için. Dolayısıyla aynı okuldan mezun olan ve yolu aynı şehre düşen bu gençler; birbirlerini bir an olsun yalnız bırakmaz ve İstanbul'daki bu yeni ha-

yata birlikte alışmaya çalışırlar. Bu adaptasyon sürecinde ise Fındıkzade' deki ev ve burada yapılan "Mavra Geceleri" nin şüphesiz önemi büyüktür.

Yer: Fındıkzade' de eski bir apartmanın beşinci katı. İstanbul'un su sıkıntısı yaşadığı yıllar. Öyle ki tuvalete girmek için suyun gelmesi beklenmekte. Dam akıyor, gaz sobası kendini ısıtmaktan aciz ve evde doğru düzgün eşya yok. Aynı tabaktan, aynı çataldan iki tane bulmak bir mucize. Fındıkzade' deki bu kadim mekân, her hafta sonu 8-10 kişilik bir kalabalığı ağırlıyor. Yüksek sesle konuşan, kahkaha atarak gülen, kendi yolunu çizmiş ve bu yolda yürüyen genç adamlar doluyor eve. Ve sabahlara kadar süren koyu bir sohbet başlıyor. Konu aşağı yukarı aynı: Tarsus Amerikan yılları... Hocalar... Arkadaşlar... Aileler... Kimi hüznü, kimi

komik ama hep güler yüzle yâd edilen türlü türlü anılar ve tabii ki hayaller... Yatacak yer bulmakta ise el çabukluğu marifet: Fark etmez, zaten uykusu gelen de yok! Espriler havalarda uçuşuyor, kahkahalar boş duvarlarda yankılanıyor. Emre ve arkadaşları, hayattan çaldıkları bu gecelere "Mavra Geceleri" diyor.

YOZGAT, ADANA, ANTAKYA

Sorgun 1987. Yozgat'ın bu kadim medeniyetlere ev sahipliği yapmış ilçesinde neredeyse zaman durmuş gibidir. Özellikle İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük şehirlerden gelenler için. İlçeye yeni gelen genç Doktor Emre de onlardan biridir. Bu az konuşan, çok düşünen ve sürekli çalışan adamın, Cerrahpaşa'yı bitirip mecburi hizmet için buralara geldiği söylenir.

Doktor Emre, bu denize kıyısı olmayan, Anadolu'nun bağrındaki ilçede önce zorlanır şüphesiz. Fakat zamanla insanlara alışmaya, ortama uyum sağlamaya başlar. Sorgunda İlk Anadolu deneyimini bir Alıncı'nın üç katlı evinin orta katında geçirir ve ilk olarak kendi kendine kazanıp yaşamının başladığı yerde bu ahır üzerindeki evdir. Burada geçen on iki yoğun aydan sonra, Emre'nin hayatını sonsuza kadar değiştirecek bir şey olur: Doğup büyüdüğü Mersin'in komşusu Adana'da, Çukurova Üniversitesi'nde ortopedi ihtisası kazanır.

Hayatının geri kalanını geçireceği Adana'yla böyle tanışır Emre. Kenan Evren Bulvarı'nın köşesindeki Üniversiteliler Sitesi'ne yerleşir, ihtisasa başlar. Neşter, kırık kemikler ve geniş ameliyathanelerle tanışır.

Bu sırada askerliği iki ay Adana'da yaparak aradan çıkarır. İlk oğlu Emir dünyaya gözlerini açar; ardından ihtisas biter. Adana'da geçen beş yıl sonunda Emre Toğrul, bir baba ve ortopedi uzmanıdır artık.

Onun için yine, yeni, yeniden yollara düşmenin zamanı gelmiştir. Uzmanlık eğitimi sonrası mecburi hizmet, bu sefer Antakya'nın Kırıkhan ilçesine çıkar. Diğer taraftan, eşi bir türlü ihtisas kazanamamış, oğulları Emir ise henüz çok küçüktür, fakat hekimlik ateşiyle yanıp tutuşan Emre'yi yeni maceralar çağırılmaktadır. Bu çağırımı reddetmek, kurduğu hayallere haksızlık olacağından, ailesini Adana'ya emanet eder ve kendisini elinde valiziyle Kırıkhan'da bulur.

TAŞRA DOKTORU

Ünlü fotoğrafçı Eugene Smith'in "Taşra Doktoru" adlı eserine ilk kez baktığınızda, hasta bir çocuğu iyileştirmeye çalışan bir doktor görürsünüz. Ama daha dikkatli incelediğinizde, hastasının üstüne eğilmiş bu telaşlı adamın sadece doktor değil, bir savaşçı olduğunu anlarsınız. Kendisini şifa dağıtmaya ve ölümlerle savaşmaya adanmış "modern bir büyücüdür" o! Kırıkhan'daki "taşra doktoru" Emre Toğrul'u, bu ölümsüz fotoğrafın başkahramanıyla özdeşleştirmek sanırım yanlış bir hareket olmaz.

Kendisinin de söylediği gibi, Kırıkhan "mesleki hayatında yükselmeye başladığı yer"dir Doktor Emre'nin. Başka bir deyişle, yıldızının parlamaya başladığı andır. Elbette bu yükselişin bedeli, bir "Taşra doktoru" olarak kendini şifa dağıtmaya adamaktır. Ama "içinde inanılmaz çalışma coşkusu olan" bir adam için, bu problem değildir.

Antakya'da geçirdiği bir buçuk yıl boyunca Emre, insanüstü bir çaba ve "korkunç yoğun bir tempoyla" sürekli çalışır. Kırıkhan Devlet Hastanesi'ndeki mesaisi dışında, Kırıkhan'da da bir muayenehanesi vardır. Akşamları muayenehaneden çıkar, Reyhanlı'da bir tıp merkezinde hasta bakar, ardından Antakya'ya gelip, yakın dostu Behiç Çinçin'in sahip olduğu Özel Hatay Hastanesinde ameliyatlara yapar.

Zamanla tüm çevre illerden, hatta Suriye'den hastalar onun ismini duyup tedavi olmaya gelir ama bu da yetmez. Emre bir gün hızını alamayıp, Çocuk Esirgeme Kurumundaki çocukların tümünü hastaneye yatırır, ayak ve bacaklarındaki sakatlıkları ameliyat eder.

ADANA'YA DÖNÜŞ

Emre Adana'ya döndüğünde takvimler 1995 yılını göstermektedir... Çukurova Üniversitesi'nin Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalında, öğretim görevlisi olarak kariyerine devam eder. Profesör Doktor Gürbüz Baytok'un kurucu başkan olduğu bu bölümde Hüseyin Bayram,

Eugene Smith'in Taşra Doktoru adlı fotoğrafı

Mahir Gülşen ve İsmet Tan, Emre'nin hocalarıdır. Serdar Özbarlas, Yaman Sarpel ve Mustafa Herdem ile de burada tanışır. Hayat ne gariptir ki Emre, saydığımız bu isimlerin çoğuyla yakın arkadaş olacak ve birlikten doğan bu kuvvet Ortopedia'yı yaratacaktır. 1996 ve 1998 yıllarında deneysel çalışma dalında iki kez Akif Şakir Şakar Bilimsel Ödülü kazanır, 98'de doçent olur. Çoğu çalışma arkadaşı gibi o da kendini geliştirmek ve ufkunu açmak için yurt dışına çıkmaya karar verir. Eşini ve oğlunu alır, Birleşmiş Milletler 'de görev yapan kız kardeşinin yanına, New York'a doğru yolculuğa çıkar.

ADANA'YI SEVİYORUM

Doçent Doktor Emre Toğrul için olmasa bile "İnsan Emre" için çok zor ve kötü bir dönemdir bu. Emre eşiyile ayrılmak üzere; derin fikir ayrılıkları ve dış etkenler her iki tarafı da yormuş ve yıpratmıştır. Kahramanımız o günleri şöyle anlatıyor:

"Özellikle doktorların, tıp eğitimi, ihtisas mecburi hizmet gibi zor bir yolda sürdürdükleri ilişkiler, hedeflerde farklı olunca onları yoruyor. İnsanlar gibi ilişkilerde yoruluyor. Ben bu bölgenin insanı olmam, Çukurovayı sevmem ailemin bu bölgede yerleşik olması nedeniyle Adana'dan kopamadım. Bu toprağın insanıyım... Tarsus Amerikan Koleji mezunuyum. İhtisas yaparken, mecburi hizmetimde dünya ka-

dar insan ameliyat etmişim; bir nevi emeğim itarlaya ekmişim. Tam biçilecekken, benim buradan gitmem, mesleki anlamda çok stratejik bir hata; bir de Adana kültürünü, Adana insanını çok iyi biliyorum ve çok seviyorum. Böyle bir kopma noktasına geldim yaşamda."

AKIF ŞAKİR ŞAKAR BİLİMSEL ÖDÜLÜ:

Nisan 1939'da Ord. Prof. Dr. Akif Şakir Şakar'ın kurduğu Türkiye Ortopedi ve Travmatoloji Derneği (TOTDER) tarafından 19 yıl önce verilmeye başlanan bu ödül; her yıl Ortopedi ve Travmatoloji alanında fayda sağlayan bilimsel çalışmaların sahiplerine layık görülür.

İKİZ KULELER'İN YIKILIŞI

Yıl 2001. Tarihin yazılmaya başlamasının üstünden iki bin yıl geçmiştir. Savaş, barış, acı ve sevinç dolu iki bin yıl. Ünlü yazar Charles Dickens'ın, "İki Şehrin Hikâyesi" adlı kitabının giriş cümlesinde yazdığı gibi: "Zamanların en iyisiydi, zamanların en kötüsüydü. Hem akıl çağıydı, hem aptallık! Hem inanç devriydi, hem de kuşku!" Amerika her zamanki gibi süper güç, Ortadoğu her zamanki gibi karıştı. El Kaide isimli köktendinci örgüt, her geçen gün daha da büyürken, örgütün kurucu lideri Usame Bin Ladin, Amerika Birleşik Devletleri'ne açık açık meydan okumaktadır: Amerika, en büyük düşmanı olarak gördüğü bu teröristin peşindedir.

Doçentliğinin ikinci yılında olan Emre, New York'un 14. caddesinde, Amerika'nın en iyi cerrahlarının bulunduğu ünlü Hospital for Joint Diseases'te çalışmaktadır. Birbirine bitişik binaları ve köprüsüyle

ünlü Brooklyn'deki evinden sabah altıda çıkar, metro yoluyla Manhattan'a, İkiz Kuleler'in yakınındaki hastanesine gelir. Toplantı, ameliyat ve hasta muayeneleleriyle geçen bu günlerden birinin sonunda Emre Manhattanın ortasında yağmur altında kendisiyle baş başa kalır. Hayatı ile ilgili önemli kararlar vermek zorunda olan kahramanımız, duygusal olarak büyük bir açmazdadır. 11 Eylül sabahı, El Kaide militanları tarafından on iki dakika arayla yapılan iki intihar saldırısı sonucu İkiz Kuleler yıkılır. Emre'nin ruhu, evliliğinin ve Dünya Ticaret Merkezi'nin enkazı altında kalır.

O akşam, kendisinden haber alamayınca telaşlanan kız kardeşiyle buluşur Emre. İki kardeş gece boyunca bisikletleriyle Manhattan'ı turlar, bu beklenmedik saldırının şehirde yarattığı atmosferi gözlemlerler. Kafası allak bullak bir halde eve gelen Emre duramaz, uyuyamaz. Bilgisayarını açar, sadece akademik makale ya-

zarken kullandığı Word programına çift tıklar ve ilk edebi yazısını yazar: "New York'tan İzlenimlerim" başlıklı bu metni Sabah gazetesi yazarı Mahmut Övür'e gönderir. Övür'den aldığı yanıt "lütfen anılarını yazmaya devam et" şeklindedir. Yazı, Sabah gazetesinde yayınlanır ve bu yalın, kendine özgü dil; su gibi akan cümleler, okurlar tarafından büyük ilgi görür.

NE VAR KORKMAKTA?

NE VAR UYANMAKTA?

Brooklyn-Manhattan hattında seyreden metro, genelde sessiz ve sakindir. Yolcular ya kitap ve gazete okumakta ya da müzik dinlemektedir. Fakat 12 Eylül sabahında durum farklıdır; Emre, metroya girdiğinde tüm yolcuların şüphe ve korku içinde birbirlerine baktıklarını görür. Bu sahne, Amerika'nın yıllar boyunca içinden çıkamayacağı paranoyanın özetidir aslında. Herkesin birbirine önyargılı yaklaştığı; dini, dili, ırkı farklı olanların ötelendiği bu

ortamda, bir Türk olarak kahramanımızın işi daha da zordur.

Fikirsiz ve duygusal olarak tamamen dibe indiği bu dönemde; Emre, karanlık bir odada el yordamıyla yürümekte ve sürekli duvarlara çarpmaktadır. Tam da bu sırada, onu aydınlığa çıkaracak bir kapı, ömrü boyunca beraber yürüyeceği bir yol arkadaşı bulur: Yazıdır bu! Yazı edebiyattır, yazı şiirdir. Yazı, yan yana sıralanan harflerin, sözcüklerin, cümlelerin oluşturduğu bir mana bütünlüğüdür. Yazı, Emre'nin yeni dünyası ve ikinci mesleğidir artık. Duyduğunu, gördüğünü, düşündüğünü, hissettiğini ve çok daha fazlasını yazmaya başlar.

Korku ve güvensizlik duygularıyla ilk kez tanışan Amerikan ulusunun şaşkınlığı, çok garip ve ilginç gelir Emre'ye. Bu sebepten "Korkun babam!" der, "Gecikmiş Ama Taze Bir 11 Eylül Yazısı" başlıklı yazısında. "Korkun babam, korkun! Ne var

korkmakta? Ne var uyanmakta?”

Bir Türk olarak içi rahattır. Hatta “Allah’ım, Türk olduğum için öylesine mutluyum ki!” diye haykırır aynı yazıda. İçinde yaşadığı Ortadoğu coğrafyasında zaten her gün bir bomba patlamakta, günahsız insanlar ölmektedir. Dolayısıyla her sabah birlikte yolculuk ettiği insanların tek tek yüzüne bakan, her biriyle ilgili kafasında ayrı hikâyeler uyduran Emre için, değişen bir şey yoktur. Yalnız, hayatının hiçbir döneminde duygularını bastırmamış, acısını içine gömmemiş, “doğduğundan beri gönül torbasında hangi his varsa, onu giyip çıkmıştır evden.” Bu sebeple şanslı sayar kendini, kendiyle yüzleşir, şükreder. Amerikan ulusuna da küçük bir tavsiye vermekten geri kalmaz tabii, yazı aracılığı ile:

“... Mumlar yakıyorlar, şarkılar söylü-

yorlar ama bitiremiyorlar kafa karışıklığını. Hâlbuki yırt düğmeleri ve hıçkırma ağıla, onlarca hısımla, akraba evine dolsun, beraberce ağla, herkes yemek getirsin, çay yapsın. Konuş aranda olayı, susma, bakıp düşünüp içine ağlama! Sor, “kardeşim” de, “niye bu insanlar bize bu denli düşman?” Sor, niye gerçek, Disneyland ya da Hollywood gibi mutlu sonla bitmiyor? Neden ertesi gün reality programları kalkıyor? Sor! Neden her acının sonrası, “buyur dünya sofrasına” denip, hep beraber Allah ne verdiyse yendiğini yüzyıllardır, taa uzaklarda.

...

Ben doktorum ve size bir reçete naçizane: Yüzyıllardır milyonlarca afet geçirmiş bir ulusun, ayakta durma ilacıdır bu: Siz, siz olun, ölümlü ve yaralanabilir olduğunuzu unutmayın bir an bile!”

YAZMAYA DEVAM

Emre’nin felsefeyle tanışması, ilgilenmesi ve onu hayatının vazgeçilmez bir parçası haline getirmesi de aynı dönemlere rastlar. Varoluşçu Psikoterapiyi keşfi, Schopenhauer, Kierkegaard, Sokrat ve Kant okumaları, insanın tanrı algılaması ile ilgili araştırmaları; Emre’nin kadehini bilgi iksiriyle doldurmaya başlar. Bu kadeh elbet devrilecek, içindeki sıvı bir akarsuya dönüşecek, çağlayarak önünde ne var ne yoksa alıp götürecektir. Fakat hayatta hiçbir şeyin birdenbire olamayacağı gibi, Emre’nin yazı hayatındaki bu zirve noktasının da bir vakti, zamanı vardır.

Doktor Dergisi’nin editöründen gelen “Lütfen bizim dergiye de yazar mısınız?”

çağrısı, bu yönde bir işaretir aslında. Emre bu teklifi elbette ki geri çevirmeyecektir. Doktor Dergisi, Tabipler Odası Dergisi, üye olduğu sivil toplum örgütlerinin basın bültenleri derken, bir şeyler yazmadan geçen tek gününün bile olmadığını fark eder.

Bu yazılar, usta bir gazeteci ve gerçek bir Adanalı olan Sinan Tanyıldız’ın dikkatini çeker. Tanyıldız’ın genel yayın yönetmenliğini yaptığı Hürriyet Çukurova ekinde kahramanımız, her pazar yazı yazmaya başlar. Cerrah Emre Toğrul bir köşe yazarıdır da artık.

Her sabah dört buçuk-beş arası uyanıp, bir fincan kahve ile yazı masasına otur-

mak, kuş civildamaları ve klavye tıklamaları dışında tamamen sessiz bir ortamda, güneşin doğuşunu izleyerek yazı yazmak; onun için bir ritüel haline gelmiştir. Sabah beş ile yedi saatleri günün en verimli saatleridir ne de olsa: “O saatlerde ne okursanız kafanıza girer, ne yazarsanız, duru bir beyinle yazarsınız.” Yaşadığı sıkıntılarla, hastalarıyla ve toplumla ilgili düşüncelerini içeren bu hikâyeler, gün gelecek okura ulaşacaktır.

ÇOK KİŞİNİN İLGİLENDİĞİ, AZ KİŞİNİN YAPTIĞI İŞ

Amerika seyahati, sanatsal olduğu kadar mesleki anlamda da fayda sağlamıştır Emre’ye. Özellikle, burada tanıştığı Yahudi kökenli öğretim üyesinin öğüdü, adeta kulağına küpe olmuştur. Ortopedia Hastanesi’nin kurulma aşamasında, ekip tarafından düstur olarak kabul edilmiştir; gelin bu öğüdü kahramanımızdan dinleyelim:

“Hiçbir işe geç kalmamak lazım! Hiçbir şeyi zamanından evvel yapmamak lazım! Çok fazla kişinin ilgi gösterdiği ve ihtiyaç duyduğu şeyi yapan az kişiden biri olmak lazım! Bu işi kariyer olarak ileri götürmek ama sonra, kariyerinin zirvesindeyken diğer insanlara öğretebileceğin ve ürünler çıkarabileceğin bir yere dönüştürmek lazım. Bunun da sürdürülebilir olması lazım!”

“Çok kişinin ilgilendiği, az kişinin yap-

tığı bir iş” sahibi olmak için Emre, ortopedi alanında hayati öneme sahip dallardan biri olan Kalça Cerrahisini seçer ve bu alanda ustalaşır.

ORTOPEDIA’NIN KURULUŞ HİKÂYESİ

Emre’nin hayatı artık ileri sarılmış bir filmle aynı tempoya sahiptir. Diğer bir deyişle, start verilmiş, zamana karşı yarışmaya başlamıştır. Çukurova Ortopedideki dostlarıyla birlikte, bugünkü adı Özel Adana Hastanesi olan, eski Universal Hastanesinin onuncu katında muayene-

hane açar. 2005’te profesör olur. Konuşmacı ve dinleyici olarak katıldığı mesleki kongrelerin, kaleme aldığı akademik makalelerin yanı sıra; European Hip

hasta bakan Emre, adeta üçe bölünmüş durumda olsa da bu tempo, onu ve arkadaşlarını tatmin etmeye yetmez. Neden mi?

“Üniversitede sırça köşktesin, her şeyin üstündesin: Asistanların var, kral gibisin, insanlar sana yaklaşmıyor. Öğrencilere ders anlatıyorsun, senin ne olduğunu bilmiyorlar. Bir hasta geldiği zaman sana ulaşmıyor. Muhteşem Süleyman gibisin, orada oturuyorsun, hiçbir şeyden haberin yok aslında. Asistanın bile ne yaptığını bilmiyorsun. Bir dolu insan tedavi oluyor, onların farkında değilsin. Sorumlu değilsin hiçbir şeyden. O arada da kariyerini yapıyorsun.”

Hekim ile Toplum arasındaki bu görünmez ve aşılmaz duvar, Emre ve arkadaşlarının kalbinde bir yaradır. Yapılan sohbetlerde başlar öne eğik, gözler dalgın, hep aynı cümle tekrarlanır: “Biz bunu farklı bir yerde başarabilirdik... “Kendimize ait olan başka bir yerde.”

Devlete ait bir Üniversitede neyin nasıl yapılacağıyla ilgili kısıtlamalarla savaşmak, karşı çıkmak ise imkânsızdır. Yani Emre ve arkadaşları için çalışma alanında tam anlamıyla bir özgürlükten söz edilemez.”

Hüseyin Bayram, Mahir Gülşen, Serdar Özbarlas, Mustafa Herdem, Yaman Sarpel ve Emre Toğrul, Can Göçük, Cihan Koca ve Ercan Onaç...

Society, Türk Ortopedi ve Travmatoloji Derneği ve Türk Artroplastisi Derneği gibi sivil toplum örgütlerinin de üyesidir. 1995-2008 yılları arasında İngiltere’deki Queen Elisabeth Exeter Hospital’da, İsviçre’nin Davos, Avusturya’nın Innsbruck ve Fransa’nın Paris şehirlerinde mesleki eğitimler almıştır. Aynı anda hem yurtiçi ve yurtdışı yayınlar yapan, hem üniversitede ders veren, hem de muayenehanede

Çok kişinin ilgilendiği, az kişinin yaptığı bir işi yapma konusunda uzmanlaşmış bu dokuz hekim, bu dokuz hayalci; daha özgür olabilecekleri, hastaların onlara daha kolay ulaşabileceği bir ortam hayal ederler. Uygun an gelip çatmış, yeni bir eser yaratmanın o davetkâr kokusu duyulmaya başlanmıştır.

Emre ve arkadaşları, uzun beyin fırtınaları sonucu olgunlaşmış bu hayali, uygulamaya koyarlar böylece. Gerekli bütçe ve alan tahsis edilir. Ortopedia; kadim bir Antik Yunan tapınağı gibi, bilgelik ve estetiğin omuzlarında yükselmeye başlar.

BİR HAYALİN PEŞİNDE

Emre ve arkadaşları üniversiteden ayrılır, fakat içlerindeki amatör ruhu asla

kaybetmezler. Dolayısıyla bu ruhu sürdürebilecek takım arkadaşları seçilir. Kimileri korkar: “Üniversiteden ayrılacağız, ne olacak halimiz?”, kimileri ise peşin hüküm verir: “Bu iş olmaz.” Ama bu dokuz adam bir hayalin peşindedir ve unutulmamalıdır ki, hayaller terk edilmedikleri sürece, bir gün gerçek olurlar.

Doktorlar arasında “mabet” lakabıyla anılan bu yeni hastanenin mimarisinde, Adana’nın eski, avlulu evlerinden esinlenilerek; üst kattaki hastaların aşağıya, lobiye bakabilmeleri sağlanır. Bina önündeki görkemli Lokman Hekim heykeli ise, Ortopedia’nın kuruluş nedeni ve felsefesini anlatır gibidir. Zira kapıdan içeri giren hasta, yaklaşık on adım yürüdüktan sonra dilediği doktorla dilediği kadar görüşebilmektedir burada.

ORTOPEDIA HASTANESİ

“Ortopedi camiasında bizden beklenti fazla tabii” der Emre ve devam eder: “Böyle bir örnek yok Türkiye’de. İnsanların kariyerlerini yaptıktan sonra üniversiteyi bırakıp beraber çalışmalarını... Çünkü kariyerini yaptıktan sonra, erk sahibi olunca, genellikle bu erki kendi lehine kullanmak istersin. Çok para kazanıp, bu parayı hiç harcamadan biriktirmek veya köşene çekilmek, emekli olmak istersin. Şu anda ben üniversitede çalıştığımından çok daha fazla çalışıyorum, çok ameliyat yapıyorum. Bunu da kendi hayatımı yönetebilmek için yapmıyorum, bu kurduğumuz hayat bizi yönetiyor artık. Bizim bundan sonra yapacağımız şey; birikimimizi, ihtiyacı olan hastalara ve bizim gibi hasta

tedavi edecek ortopedistlere vermek. Biz üniversite olmadığımız halde, her ameliyat gününde Türkiye’nin her yerinden 5-6 tane ortopedist geliyor. Burada neyi, nasıl yaptığımızı görüyor: Master Classroom’lar yapıyoruz, insanlar ameliyatlarımızı seyretmeye geliyor.”

Ortopedia’dan önce çevre illerden Adana’ya gelen hastalar, burada umduklarını bulamayıp, kendi şehirlerinde tedavi olmaya karar vererek geri dönerler. Ortopedia ‘dan sonra ise, Türkiye’nin her yerinden ortopedi ile ilgili sorunu olan hastalar, Adana’ya akın etmeye başlar. Zamanla Ortopedia, kebab ve şalgam gibi Adana’ya özgü bir kavram olarak akıllara kazınır.

Gelinen bu noktada, Ortopedia'nın temel dinamiklerinden biri olan kahramanımızın emeği ve katkısı azımsanmayacak kadar büyüktür. Mütevazı kişiliğinden dolayı her ne kadar bahsetmese de Türkiye ve dünyanın her tarafından hastalar tedavi olmak için onun kapısını çalar. Adana'ya yapılan bu ziyaretler şehrin tanıtımına olduğu kadar, ekonomisine de katkıda bulunmaktadır.

Özel bir hastane olan Ortopedia'yı, tıpkı Antik Yunan ve/veya Rönesans dönemi okulları gibi yüksek bir eğitim merkezi haline getirenlerden biri de Emre'dir. Dünyanın birçok ülkesinden gelen ortopedi uzmanlarına, başta Yonga Yöntemi olmak üzere pek çok teknik hakkında eğitimler verir. Öğrencileri, ülkelerine/şehirlerine geri döndüklerinde Emre'yi ve Ada-

na'yı anlatır. Tüm bunlar Ortopedia'nın Azerbaycan, Irak gibi komşu ülkelerde şube açmasına ve "Adana" isminin dünyaya açılmasına sebep olur. Emre, güç aldığı bu topraklara borcunu böyle ödemektedir aslında.

ANNENİN ÖLÜMÜ VE YENİDEN EVLİLİK

Mesleki hayat yükseldikçe, sosyal hayat da Emre'yi kaçınılmaz olarak kendine çeker. Amerikan Koleji Derneği Adana Şubesi, Artroplastik Derneği ve Protez yapan Cerrahlar Derneği yönetim kurullarında çalışır, Seyhan Rotary Kulübünde başkanlık yapar. Sivil toplum kuruluşlarında gönüllü görev almak, bir dinlenme aracı olur Emre için.

Tüm bu koşturmaca içinde, 2006 yılının bir sabahında acı acı çalan telefonu açtığı anda, sevgili annesinin vefat ettiğini öğrenir. Bu beklenmedik ölüm, ölümle savaştan Doktor Emre'nin bile nefesini kesmeye ve dünyasını durdurmaya yetecektir. Nitekim "Var Oluşumun Yok Oluşu" adlı şiirinde, duygularını şöyle kâğıda döker:

*"Var edenin ölümü ve
Ondan var olanın, ona son bir kez bakışı
Açılan örtü, yine aynı yüz,
Bakmadan, bakan anlamlı yüz,
'Sana her şey için çok teşekkür ederim'
Derken oluşan asidik hüznün,
Bir damla, bir damla daha ve boşalan
Göz selinin tutulamaması, çaresizlik..."*

"Annemle babamı ben hiç ayrı düşünmedim," der Emre ama ölüm birbirini çok seven bu iki insanı ayırmıştır işte. Bu gelişme sonrası baba Yıldırım Toğrul, oğlu Emre ve torunu Emir'in yanına taşınır. Böylece bu üç farklı adam, üç farklı nesil, üç farklı yaşam tarzı, ortak bir paydada buluşup, aynı hayatı yaşamaya başlar. Bir süre sonra Emre, gittiği spor salonunun hocası ve yakın arkadaşı Ece Hanım'la hayatını birleştirme kararı alır. Hayat, Emre'ye bir kez daha baba olma şansı verir ve zaman akıp gider...

ANNENDEN AYRI YERE GÖMÜLMEK İSTEMİYORUM OĞLUM

"Babam ölmeden bir ay önce, bir ve-

sileyle annemin mezarına gittik. Babam bana şöyle dedi: "Ben asla annenden ayrı bir yerde gömülmek istemiyorum oğlum", fakat orada da yer yok. Ben, babam öldükten sonra babamı gömdüm, babamın yanındaki yeri de aldım. Annemi sağlık müdürlüğünden, valilikten izin alıp oraya taşıdım ve babam "arada bölme de olmasın" demişti. Şu anda Mersin'de ikisi de birlikte, tek bir mezar içindedir ve beni hayatta en rahatlatan olay; her gittiğimde o mezara, onları bir arada görmektir."

BİR CERRAHIN DÜŞÜNSEL DÜNYASINDAN...

Yıl 2011. Emre'nin omuzlarına değen ve rüzgârda uçan saçlarına aklar düşmüş, yeni doğmuş bir bebek gibi tuttuğu turuncu kapaklı kitaba bakıyor. Kitabın üstünde siyah harflerle kendi ismi yazılı: Gülse mi, ağlasa mı, haykırırsa mı bilemiyor!

“Bir cerrahın düşünsel dünyasından...” alt başlığıyla Adana Yayınevi’nden çıkan “Dolaysız Kitap” tır, onu bu duygulara sürükleyen... Emre’nin ustalık eseri... Emre yıllardır biriktirdiklerini, toplu halde okuyucuya ulaştırma şansı buluyor. Bu onun için bir ilk! İlk ama içindeki bu yaratıcılara özgü heyecanı daha önce de yaşadığını hatırlıyor, oğullarını ilk kez kucağına aldığı anda...

Altınoran Düşünce ve Sanat Platformu kurucusu Haluk Uygur’un nefis sunuşuyla başlayan bu kitapta; gerçekten de her tür dolaylamadan kaçınılarak açık, sade ve samimi bir dille anlatılan altmış bir hikâye vardır. Yaşam, ölüm, korku ve umut kolan bu hikâyeleri okurken, Emre’nin zihnine yolculuk yapmak ve dünyaya onun gözleriyle bakmak işten bile değildir...

EMRE VE İZMAT

Akıp giden zamanı biraz geriye alıyor ve 2000 yılına gidiyoruz şimdi: Çünkü bir hayvan ile bir insan arasında kurulabilecek en büyük dostluklardan birini anlatacağız bu satırlarda.

Bundan 14 yıl önce Emir, kucağında pet shop’tan alınmış bir siyam kedisiyle çıkar babasının karşısına. Emre, evde bir kedinin varlığını istemez, ne çare ki son söz kadın ve çocuklarındır. Bu asil ve sevimli hayvana, hikâyesi de kendi kadar garip olan “İzmat” ismi verilir. İzmat, Em-

re’nin eski eşinin 10 yaşına kadar birlikte yaşadığına “inandığı” hayali çocukluk arkadaşının ismidir ve bu arkadaş, ilk kez bir kedide can bulmuştur şimdi.

İzmat çok kısa sürede evin ve ailenin bir ferdi olur. Zaman değişir, insanlar değişir, mekânlar değişir ama İzmat, en iyi dostu Emre’nin peşini bir an olsun bırakmaz. Küçük patileri ve yemyeşil gözleriyle hep onu takip eder. Sabah uyandıığında yanındadır, akşam kucağında uyur. Emre’nin diliyle “vefalı bir insan” gibidir İzmat. Ara sıra evin uygunsuz yerlerini kirletse de, günlerce saklanıp ortalığa çıkmasa da, onu başkasına vermeye gönlü razı olmaz ve İzmat, on dört yıl boyunca Emre’nin yoldaşı, çocuklarının ise oyun arkadaşı olarak yaşamına devam eder.

Bir veteriner muayenesi sonucunda yaşı hayli ilerleyen İzmat’ın, meme kanserine yakalandığı anlaşılır; kanser akciğerlere de sıçramıştır. Bu kitapta göreceğiniz fotoğraflar için yaptığımız stüdyo çekiminden hemen sonra, artık bizim de dostumuz olan İzmat’ın ölüm haberini aldığımızda, içimizi bir hüznün kaplar ve Emre, giden dostunun ardından şöyle yazar:

Bacak arasında dolaşan dost miyavlama bitti.

Her sırtüstü yatışta, göğsüme konan sevgi dolu hırıltı durdu.

Akşam kapıda bekleyen, sabah uğurlayan gözler kapandı.

Her sallanana, sürünene bulaşan tırnaklar yumuldu.

Arka ayaklar arasına gizli iki ön ayaklı, asil biblo kırıldı.

Son on dört yıldır, bana sadece sevgiyle bakan dostumu kaybettim.

İzmat’a çok şey borçluyum, onu çok özleyeceğim.

...

Altı üstü bir kedydin İzmat,

Okumadın, meslek yok, mal mülk yok,

Kapris yok, surat yok, makyaj yok,

Bir avuç yemek, bir tas su, bir kova kum,

Kıvrıliver, kapladığın yer küçücük,

Mırıltı, hırıltı, miyav, toplam üç kelime,

İncitmeden, ara vermeden, haddini

bilen,

Ve aynı çizgide on dört sene.

Abartmayalım hayvan işte, öyle mi?

Seni hep sevgiyle hatırlayacağım

İzmat.”

BİR EYLÜL AKŞAMI

Bir Eylül akşamı, Adana'da havalar yeni yeni serinliyor. Ben, Emre Toğrul'la sohbetlere ve onun hayatına tanıklık etmeye başlayalı neredeyse üç ay olmuş. Erhan ve ben, elimizde bir şişe kara üzüm şarabı, -özel seçim- Emre Abi'nin yaşadığı evin kapısını çalıyoruz. Her zamanki gibi güler yüzle açıyor kapıyı: "Hoş geldiniz!" diyor. Üçümüzde de belli belirsiz bir heyecan, bu gece uzun olacak besbelli!..

Sabah beşte, alacakaranlıkta yola çıkıp, yediye kadar Zeytinbeli Plajı'nı aradığımız, dalgaların arasında hem fotoğraf çekip hem kahvaltı yaptığımız Yumurtalık macerasından sonra, abi-kardeşiz artık. Ben ise kahramanımın hikâyesini neredeyse özümsemiş ve ezberlemişim.

Yine de, bu derin ve düşünceli adamın, konuştuklarımızdan çok daha fazla şey anlatabileceği sezgisi var içimde. Bu gece işte bu yüzden önemli! Bu gece onu zorlamakta ve terletmekte kararlıyım...

Yazı yazmayı çok sevdiği balkonundaki masanın başına oturtuyor bizi. Kendi de karşımıza geçiyor; meyve tabağı, peynir tabağı, şarap şişesi ve kadehler derken, muhabbetimiz de inceden başlıyor...

YAZMAK BENİ TEDAVİ EDİYOR

İnsan neden yazar? Çok basit gibi görünen ama zor bir soru... Kafamda bir türlü cevabını bulamadığım bu soruyu, bir de Emre Abi'ye soruyorum ve "Siz neden yazıyorsunuz?" diye de ekliyorum. Bir süre durup düşündükten sonra, "Hayatta herhalde hiç keyiften yazan, keyiften yazmaya başlayan bir insan yoktur." diye başlıyor anlatmaya: "Benim de depresif zamanlarımda başladı yazmak. Ondan evvel yazmanın insanı tedavi ettiğine dair, yazarak korkularından uzaklaşacağına, yazarak daha iyi öğreneceğine, yazarak daha iyi anlatacağına dair şeyler duymuştum ve annem babama şöyle derdi: "Lütfen yaz da ver Yıldırım, bana anlatma, sen daha iyi yazıyorsun." Babam çok iyi yazardı yani; mesela anneme kâğıt bırakırdı;

"şöyle yapacaksın Türkan" diye, annem yaz da ver derdi. O eski yazdığı mektuplar hala durur babamın. Bir tek hatası, r harfini küçük yapamazdı, bütün r harfleri büyüktü. Karakterize bir şey, yazısını anlayabilirsiniz ama bende yazma hakikaten çok güzel çıktı, ihtiyaç olarak çıktı. O ara felsefi çalışmalara gittiğim dernekler vardı, çok yoğun kitap okurdum ve de çevremdeki insanlar hep böyle şeyleri konuştuğumuz insanlardı. Amerika'da kaldığım sürece kız kardeşim de çok derin bir insan olduğu için onunla, onun eski eşiyle felsefi tartışmalar yapardık; çok yazı yazdım Amerika'da

İÇİNDEN GEÇİLEN KORKU

İbret al, deli gönlüm

Demir sandıkta saklansan bulur seni

Ak taşın ardında karayılan bulan ölüm!

(Nazım Hikmet Ran - Karayılan Hikâyesi)

Ne tür kitaplara ilgi duyduğunu soruyorum; daha çok felsefe okuduğunu söylüyor. Neden felsefeyi tercih ettiğini ise şu sözlerle açıklıyor: "Genellikle insanın yaşamında adlandıramadığı ya da tam tarifini yapamadığı şeyleri, size anlatan kitaplardan hoşlanırım ben... Aaa! dersiniz, aynı şeyden bende de var ve bunun tarifi buymuş!" Hemen o büyük bir olay oluktan kurtulur. Mesela, Varoluşçu Psikoterapi okumadan ben, korkuyla ve de ölümle çok fazla yüzleşmediğimi, aslında bir dolu şeyin arkasında bir korku olduğunu

bilmezdim. Şöyle: Ben cerrahım; insanların çok korktuğu bir işi yapıyorum yani onları kesip, açıp, içlerindeki kemiği tedavi ediyorum. Hasta korkarak bana geliyor, sonra korkarak soruyor: "Ne oldu?" Bütün aile bunu korkarak soruyor yani çevremde korku içinde bir insan grubu var.

Bu korku sana da sirayet ediyor, mesleği yaptığın zaman bunu anlıyorsun; bir endişe var. Bir süre sonra hastanın korkusu sende, hastanın korkusunun gerçek olma endişesine dönüşüyor ve bu sende, bütün stres hormonlarının salgılanmasına neden oluyor. Bana dokunulmayacağı akşam, ameliyatlarımdan bir gün önceki akşamdır; çok stresli olurum. Ameliyattan döndüğümde, biraz kafam rahatsa anlar ki o gün iyi geçti ama bir hastada sorun varsa, o gece de gitti. Dolayısıyla ben, korkuyla nasıl baş edeceğimi okuyarak ve ondan sonra yazarak öğrendim.

Manik depresif olmazsan bu işler çok zor zaten! En kötü olduğun anlarda en iyi iş çıkar. Bir kitap okudum, çevreme baktım. Kitabın adı sanıyorum "İçinden Geçilen Korku"ydü. Şöyle yazıyor kitapta: Her insanın tek ana korkusu vardır; ölüm ve her insanın genetik, yetiştirilme ve çevresel faktörler altında en büyük korkusu olan ölümü, ona çağrıştıran ikincil korkular gelişir ve insan seçicidir. Bunların içinden en önemli korkuyu seçer ve hayatını o korkunun kılıcı eşliğinde götürür.

Şimdi örnek verelim: Çok çocuklu bir aile içinde yetişen kadına, annesi sürekli temiz olmasını, titiz olmasını öneriyor. O çok temiz ve titiz bir çevre içinde büyüyor.

Kirlilik bu kadın için çok önemli bir korku. Ona pis denilmesi veya pis olduğunu gösteren bir bakış ölüm onun için. Bu işin ikinci kısmı da şu: En büyük korkunu yenebildiğin ortam, an, her insan için tek. Mesela bu kadın, hayatı boyunca kendisine temiz denmemesi korkusuyla yaşamayacağına göre, bunu yaşayabileceği bir ada oluşturmak zorunda kendine; bu da hayatta kötü alışkanlık dediğimiz şey. Bu çok temiz dediğimiz kadın; atıyorum, aşırı seks düşkünü, aşırı alkol düşkünü, aşırı sigara içiyor ya da çok alışveriş yapı-

yor. Teoriye göre bu ortamlarda, kadının korkusunun içinden geçebildiği, temizlik korkusunu önemsemediği bir an var; o anda deşarj olup tekrar korkusuyla beraber yaşamına dönüyor. Bu örnekleme bütün insanlar iyi incelendiğinde aslında herkeste var. Ben bu kitapla en büyük korkumun ne olduğunu ve onun içinden geçmek için yaptığım şeyleri saptadım. Çevremdeki herkesin gözlediğim zaman, korkusunu biliyorum. Bunları yazdım: Şimdi buradan alıp, kendim de yazıp ifade edince güzel oluyor, yazma bu bakımdan çok önemli.

Psikiyatristler bunu farklı şekilde keşfetmiş. Onların psikoterapide yaptığı zaten insanların en büyük korkusunu ortaya

koyup, içinden geçmelerini sağlamak. Saptığı yan yolların, bu korkunun içinden geçmesi için ona gerekli olmadığını anlatmak ve göstermek; psikoterapide yaptıkları bu. Mesela ben İkiz Kuleler'in yıkılmasından hiç korkmadım, uçağın düşmesinden ya da hastalıklı bir odaya girip, hastalık kapmaktan hiç korkmadım. Ama başarısız olmaktan ya da çok başarılı olamamaktan, başarı balonunun hep aynı seviyede kalamamasından hep korktum. Yazarlık benim için bir bibliyoterapi, yani yazarlık beni tedavi ediyor.”

DOKTORLUK YAPAMAZSAM ÖLÜ İNSANDAN FARKLI OLMAM

Yazılarında Emre'ye üretmeyi sağlayan

şey; şüphesiz ki hekimlik yaparken karşılaştığı durumlar, duyduğu/gördüğü hikâyeler ve yaşadıkları... Peki, hekimlik onun için ne ifade ediyor? Emre'nin bu soruya cevabı basit: “Felsefi anlamda benim için hekimlik, varoluşçu psikoterapinin bana öğrettiğine göre, yaşamdaki bütün korkularımın içinden geçebilmem için kullanacağım anormal güzel bir yol.” Ve ekliyor: “Eğer şu günden itibaren ben doktorluk yapamazsam, ölü insandan farklı olmam. Her gün hastanede, sadece bende tedavi olurlarsa rahatlayacaklarını düşünen bir dolu insanla beraberim. Modern büyüçülük gibi bir şey! Hekimlik artık yapabileceğim tek iş, doktorluğu bırakırsam yazı yazmam çok zor.”

ÇOK ŞEY ÖĞRENDİM YAŞLI İNSANLARDAN

“Hayatının acı tatlı muhasebesini yapanların doktoruyum ben.” diyor kahramanımız “Dolaysız Kitap”ta. Sohbet sırasında bu cümlenin anlamını sorduğumda yaşlı insanların doktoru olmanın önemini şöyle anlatıyor:

“Dünyadaki en kolay yalan “Abi sen gençleşmişin, hep gençsin.” Sürekli insan yaşıyor, sürekli ölüme yaklaşıyor. Ben bunu keşfettiğimde kırklı yaşlar civarındaydım. Sürekli yaşıyorsun ve bunu hissetme dönemindeyken yaşlı insanların doktorusun. Ben hep yaşlı kalça kırıklarını ameliyat ediyorum. Sahne şöyle: Bir dolu sağlık sorunuyla birlikte zaten zorlukla yaşayan bir insan kalçasını kırıyor ve bizim hastaneye geliyor. Ben ilk karşılaştığımda odada hastanın gözünde şu

soru var: Ben ölecek miyim? Hafif odadan kopuk, kafayı hafif yan yatırmış bir bakış. Sen “Merhaba, geçmiş olsun” dersin, “Sağ ol” der ama o sağ ol ’un içinde “Ben neler geçirdim hayatta, ne hale geldim, aslında ben böyle bir insan değildim. Ben düştüm ama düşecek insan değildim.” vardır. “Merak etmeyin, sizi ameliyat edeceğiz, iyileşeceksiniz, yürüyeceksiniz.” dersin. Bu cümlenin hastadaki tezahürü şöyledir: “Sizi yarın ameliyat edeceğiz, büyük ihtimal bu ameliyat sonrası öleceksiniz ama bu işi yapmak zorundayız.” Ben senede yüzlerce kez aynı sahneyi yaşıyorum. Etrafında genç insanlar var, senin etrafında genç insanlar var. Hepsinin yaşlı hastaya bakış tarzları: “Yaşlı bir insan geldi, kalça ameliyatı olacak, gidecek.” Hastanın gözüyle sorduğu şeylere, hiçbirinden cevap yok ama ben çok şey öğrendim yaşlı insanlardan. İlerideki durumumun ne olacağıyla ilgili acayip bilgiler aldım.”

ORTOPEDİTSEN, ÜÇ BOYUTLU DÜŞÜNECEKSİN

“Ortopedi ve sanat çok iç içe. Dâhiliyeciy-seniz iki boyutlu düşünebilirsiniz ama ortopedistseniz üç boyutlu düşüneceksiniz. Üç boyutlu düşünen bir insanın derinliği olması lazım, görebilmesi lazım ve görmediği şeyi planlayabilmesi... Bunu da en iyi yapan sanat zaten. Yani ortopedide yaptığınız bir işin, verdiğiniz bir açının, bir eğimin daha sonra hastanın yürümesini nasıl etkileyeceğini planlayamazsanız, o işi yapamazsınız. Dolayısıyla sanat ortopediyle tam iç içe, sanat her şeyle iç içe de bakma biz farkında değiliz. Felsefe ise artık benim günlük yaşamımın bir parçası. Mesleki olarak bir şeyi anlatabilmen ve karşıdaki insanın senin bildiğin bilgiyi en iyi şekilde anlayabilmesi için kullanılan, gereken şey felsefe. Bir; sembolik dili çok iyi kullanmak lazım. Sembolik dili de en iyi öğrenebileceğin, kullanabileceğin yer felsefe. İki; benzetme yapmak zorundasın; benzetmenin yatağı felsefe. Üç; söylediğin şeyin karşıdaki insanın aklında kalması lazım. Aklında kalabilmesi için de mutlaka ona bir hikâye anlatman lazım. Bunun için de felsefe çok önemli.”

Şarabın ve dostluğun hüküm sürdüğü bu eylül akşamında Emre Abi, olanca delikanlılığı ve dürüstlüğüyle, her biri benim için ayrı bir mücevher değerinde olan cevaplar veriyor sorularıma. Hekimliğinden, yazarlığına, felsefe merakına dek, bu sayfalara sığmayacak kadar çok şey konuşuyoruz. Dönüş yolunda bir kez daha şanslı hissediyorum kendimi, iyi ki tanışmışım bu güzel adamla!..

SONSÖZ

Bilenler bilir! Korku kapıyı çalmaya başladığında yapılacak iki şey vardır: Ya tüm mobilyaları kapının önüne yığar, bir köşede saklanırsınız ya da derin bir nefes alıp, ayna karşısında şöyle bir kendinize bakıp açarsınız kapıyı. Korku, elbet bir yolunu bulup girecektir içeri. Önemli olan sizin kaçmak veya savaşmak arasında bir tercih yapmanızdır. Profesör Doktor Emre Toğrul, o kapıyı açıp savaşmayı seçenlerden.

Bu hikâyenin anlatıcısı olarak ben, onun daha uzun yıllar korkusunun içinden geçerek insanlara şifa dağıtacağına, neşteri ve kalemiyle tarihe kalacağına eminim.

Ey büyük korku

Dilimde söylenmeyi bekleyen söz

Sürekli kulağıma fısıldayan ses

Uykusuz gecelerde yüzüdüğüm deniz

Sensin...

